

REIS

Äraarvamatu Hiina V

Hiina ja olümpiamängud

Pekingi olümpiamängude deviisiks oli: üks maailm, üks unistus, mis oli minu meelest nende mängude iseloomustamiseks nii kaunis, tabav ja lihtne.

Olümpiamängudel jagati 302 kuld-, 303 hõbe- ja 353 pronksmedalit. Erinevus nende hulgas tuli sellest, et näiteks naiste 100m tuli välja anda kaks hõbedat ja osadel spordialadel anti poolfinaalide kaotajatele pronksmedalid. Olümpiamaskottideks olid olümpiarõnga värvid järgi viis maskotti - „pupsi-kut”, kellel igal oli oma nimi: Beibei (tuur), Jingjing (hiidpanda), Huanhuan (koomikstegelane), Yingying (tiibeti antiloop) ja Nini (pääsuke). Ühisnimi oli neil „sõbralikud”, kuid Hiinas seostati maskotte õnnestuste, Tiibeti rahustustega, maa värvinate ning olümpiatõrviku teekonnal toimunud rahustustega. Sellepärast muudeti nende ühisnimi Fuvaks, mis tõlkes tähendab: Peking tervitab Sind!

Kui 2001. aastal andis ROK lõpuks 2008. aasta olümpiamängude korraldamise õiguse Pekingile, tulid kümned tuhanded hiinlased Tian'an Meni väljakule suurt rõõmu näitama.

Arvan, et vaatamata kõigile tehti õigesti, kui anti olümpiamängude korraldamine Pekingile.

See kiiresti arenev linn on just see paik, kus on kõrvuti näha nii endist minevikku, kui peadpööritava kiirusega arenevat tulevikku. Erinevate maailma riikide poliitikut üritasid küll neid mängu üle politiseerida ja enda huvides ära kasutada, aga lõpuks võitis siiski kaine mõistus. Sportlastele ju ei ole vaja poliitikat, vaid võistlustandereid, kus iga nelja aasta tagust treeningvilja ausas võistluskon-

kurents realiseerida saaks. Olümpiamängud on sportlaste jaoks midagi arhailist, midagi ülevamat kui seda on maailma-meistrivõistlused. Et olümpiamänge peetakse iga nelja aasta tagant, siis on olümpia võit võitude üle, sellepärast ta nii ihaldatav ongi.

Meile, eestimaalastele paistis siit kaugel Maarjamaalt, et Hiinas olid olümpiamängud üleriigilised. Nii võis tunduda tõesti juhul, kui olla vaid Pekingis. Ka hiinlased ise ütlesid, et need on Pekingi, mitte Hiina olümpiamängud. Tegelikult antaksegi olümpiamängude korraldamine mitte riigile, vaid linnale. Siiski osaleb üldjuhul olümpiamängude läbiviimises kogu riik koos valitsusega. Kohapeal olles tundus, et Hiina rahvani jõudsid olümpiamängud alles siis, kui olümpiatuli liikus läbi Hiina provintside. Põhitegevus leidis aset siiski Pekingis ning ülejäänud Hiinat puudutas kogu üritus vaid rahalise mõttes. Küll olid kõik olulised Hiina telekanalid täis olümpiat hommikust õhtuni. Peamiselt küll näidati seal korduvalt kohalike sportlaste saavutusi.

Olümpiamängude edukaks läbiviimiseks andsid oma panuse ligikaudu 1,6 miljonit vabatahtlikku. Pekingisse saabusid nad kõikjal üle Hiina ning koduprovintidesse tagasi jõudes pidid vabatahtlikud ka sinna viima „olümpiahõngu”. Vabatahtlikud olid oma ülesannete järgi ära tuntavad erivärviliste vormiriiete järgi. Siniseid särke kandvad vabatahtlikud olid teenindajad, punaste särkidega abistajad aga teostasid turvakontrolli. Igasugust infot võistluste ja kõige muu kohta jagasid valgete särkidega abilised. Keegi teadis arvata, et nemad jagasid infot ka julgeolekule. Julgeolek

Vaade olümpiakülale.

oli Pekingis küll kõva! Võistluste turvatsoonides tehti pidid kõik läbima põhjaliku kontrolli. Kaasa ei tohtinud võtta toiduaineid, jooke, teravaid asju jms.

Staadioni lähedal olid sõdurid pidevas valvelolekus. Enne õhtuseid võistlusi tiirutas staadioni kohal helikopter ja staadioni ning kõrvaloleva kõrghoone vahele tõmmatud trossidel liikusid pidevalt turvakaamerad. Seoses Tiibetis toimunud sündmustega kardeti rahutusi ka Pekingis. Väikesed sellesihilised kogunemisi oli, kuid need ei väljunud kontrolli alt.

Olümpiaküla

Olümpiaküla ehitati uuele tühjale maa-alale. Seal asusid mitmekorruselised kortermajad, kus iga riik sai just niimitu korterit, kui suur oli võistkond. See põhines mitmekorruseliste majade

korteritele, kus iga riik sai niimitu korterit kui suur oli võistkond.

Kõik need korterid olid juba enne olümpiamängude algust maha müüdnud, ruutmeetri hinnaks oli 42 000 krooni. Niisiis kolisid pärast olümpiamängude lõppemist külla juba uued elanikud. Vaid olümpiakülas asunud hiidtelk, kuhu mahtus üheaegselt sööma ca 5000 sportlast, ja veel mõned abihooned lammutati peale olümpiamänge.

Olen alati tundnud huvi selle vastu, kuidas olümpiakülas elu toimib. Aga sinna sisse saamine on asjassepuutuval inimesel võimatu, kuna külla turvatakse ülihoolekalt. Ka Pekingis oli olümpiaküla ümber kahekordne kõrge tara, mille vahel kõndisid tunnimehed ja valvasid kaamerad. Siseseõiduks olid vajalikud eriload, kõik liiklusvahendid kontrolliti läbi ja vaadati alt peeglitega.

Lisaks tuli teel läbida veel mitu kontrollpunkti, enne kui pääsesid sisse päris olümpiakülla.

Rääkisin varem meie Pekingi seltskonnas oma kolmandast unistusest - pääseda ka olümpiakülla ning nagu imevõõel see mul ka õnnestus. Seda tänu Viljandi maavalitsuse spordinõunikule Ilmar Küttele, kes kuulub olümpiamakomitee täitevkomiteesse. Seega omas ta luba pääseda olümpiakülla ning võis kaasa võtta veel kolm inimest. Üheks õnnelikuks olin ka mina. Pärast tõsisid kontroll-protseduure olime ühtäkki olümpiakülas ja meid võttis vastu Eesti Olümpiamakomitee saavutusspordi divisjoni juht Martti Raju, kes näitas Eesti delegatsiooni elamist, rääkis uudiseid ja saatis hiljem meid hiigelsöök-lasse. Kuulsime muuhulgas uudiseid seelest, et nii mõnigi meie delegatsiooni sportlane eiras tolli norme, kui lennujaamas avastati pagasist ülemäärast 31 kg „suveniire”, või unustas „oma kotti” midagi, mis oli pärit olümpiaküla majutuspaigast. Need juhtumid tekitasid palju ebameeldivusi ja kahjutasu tuli delegatsioonil kinni maksta.

Söökla oli rahvusvaheline, aasia ning taimetoitlastele mõeldud köök. Söökla oli avatud ööpäevaringselt ja süüa-juua oli valida igale maitsele. Toidusabas seistes võis siin-seal silmata mitmeid kuulsusi: jalgpalli legendi Pelet, Jamaika tippspriinterid, Hispaania korvpallureid vendi Gasoll'e, põhjanaabrite oadameest Pitkamäe koos treeneriga

ning ja paljusid teisi.

Enne olümpiakülast lahkumist läkitasime sealsest postkontorist koju postkaardi. Täiesti juhuslikult kohtusime tänaval vastse olümpia võitja Gerd Kanteri ja tema kauni elukaaslasega. Õnnitlesime Gerdi, kes tõmbas taskust välja kuldmedali. Muudugi kasutasime võimalust, et ennast koos olümpiasangariga pildile jäädvustada, siis jätsime hüvasti ning lahkusime olümpiakülast.

Spordiehitised

Olümpiamängude jaoks ehitati 37 uut spordiehitist, neist 31 Pekingisse. Ehitus käis seitse päeva nädalasning töömeest päevatasuks oli vaid viis dollarit.

Peamised spordiehitised projekteeriti ja ehitati niinimetatud roheline vööndi alale.

Seal asusid staadion, ujula, suur universaalhall, vehklemisareen, olümpiatorn ja muu vajalik. Ala oli piiratud aiaga, kuhu pääsemiseks tuli läbida neli turvakontrolli. Olid rajatud teed, tänavad, pargid koos järvega. Kõikjale oli istutatud äralugematu hulk puid, lilli ja

muud rohelist. Kui tavaliselt on olümpiamängude puhul nii, et baasid saavad valmis alles viimase minuti, siis Pekingis olid põhibaasid valmis oodatust tunduvalt varem. Nendes baasides peeti mitmeid võistluseid, kontrollimaks nende valmisolekut olümpiaks.

LEONHARD SOOM

Olümpiaküla tänavapilt.

Olümpiamängude maskotid.

3x Erakogu